

- Чи буває, що так само, як дерева у коміксі, діють люди?
- Хвалитися – це добре чи погано? Чому?
- Чия похвала більше гріє душу – власна чи інших людей? Чому?
- Що означає подивитися на себе збоку? Чому це варто робити? Що тоді можна побачити?

Завдання: відтворити прослуханий діалог за картинками

Потенціал коміксу неможливо окреслити межами, адже це прогресивна інноваційна технологія, що не тільки полегшує навчально-виховний процес, а й робить його осмисленим та результативним. Комікси можуть допомогти кожній дитині стати завзятим читачем – мандрівником у світі безмежних знань та неперевершених відкриттів.

Список використаних джерел

1. Малюємо комікси щодо сталого розвитку: навч.-метод. посіб. / автори Е. Йорсатер, М. Мелманн, Л. Пшеніцина, І. Семко, І. Тікота; укр. версія І. Суцценко, О. Пометун. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://docviewer.yandex.ua/?url=http%3A%2F%2Fesd.org.ua%2Fsites%2Fesd.org.ua%2Ffiles%2Fprograms%2Fcomix.pdf&name=comix.pdf&lang=uk&c=57252436eaf5>
2. Палько І. Використання коміксів у формуванні міжкультурної толерантності майбутніх соціальних педагогів / І. Палько //Збірник тез за результатами II Всеукраїнської Інтернет-конференції. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/123/Desktop/Комікси/комікси.pdf>
3. Юрженко В. В. Досвід використання навчальних коміксів в технологічних освітніх системах найбільш розвинутих країн світу / В. В. Юрженко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/123/Desktop/Комікси/комыски.pdf>

УДК 373.3.013.2(043.2)

ЛЕВЧАК Х. Ю.
БРИЖАК Н.Ю.

Мукачівський державний університет, Україна

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Згідно з законом України «Про освіту», основними принципами її розбудови є створення умов для повної реалізації здібностей, таланту, всебічного розвитку кожної людини; гуманітаризація; демократизація освіти; пріоритет загальнолюдських цінностей.

До проблеми визнання та реалізації принципів навчання зверталися такі педагоги, як Ж. Руссо, Я. Коменський, Г. Песталоцці К. Ушинський та його послідовник Г. Ващенко та інші. Вони в своїх працях доводили, що навчання повинно бути доступним класу, віку, рівню розвитку.

У сучасних підручниках з педагогіки (О. Вишневський, Н. Волкова, І. Зайченко, Н. Майсеюк, І. Підласий, Г. Товканець, О. Фізеші, М. Фіцула) розглядаються дидактичні принципи, проблеми їх формування і класифікації. Так, сучасна прагматична педагогіка, виходячи з потреб підготовки дитини до активної діяльності, надає перевагу принципам, які забезпечують активну діяльність дитини на уроці.

Дидактичні принципи за своєю суттю - це основні положення та нормативні вимоги, що визначають зміст, організаційні форми і методи процесу навчання, за допомогою яких досягаються дидактичні цілі. Система принципів будується на певній методологічній або світоглядній основі, що включає внутрішні протиріччя. Такою основою Я. Коменський вважав принцип природовідповідності, з яким узгоджувалися інші принципи в його дидактиці. К. Ушинський до дидактичних принципів відносив свідомість і активність навчання: наочність, послідовність, міцність знань і навичок.

За «Українським педагогічним словником» С. Гончаренка принципи навчання – це основні вихідні положення теорії навчання; дидактичні принципи – принципи дидактики, які визначають зміст, організаційні форми й методи навчальної роботи школи згідно з загальними цілями виховання й закономірностями процесу навчання [1, с.89, 270].

Так, в енциклопедії освіти знаходимо, що принципи навчання – це основні вихідні вимоги до організації навчального процесу [2, с.713 – 714].

Г. Товканець під принципами навчання (дидактичні принципи) розуміє певну систему основних дидактичних вимог до навчання, дотримання яких забезпечує його ефективність [3, с.119].

Як бачимо, трактування поняття «принципи навчання» досить різне, але більшість авторів схильні вважати принципи навчання – це положення, які покладені в основу формування змісту навчання, вибору методів навчання, в основу розроблення і конструювання форм організації навчання.

Принципи відображають загальні вимоги до змісту та організації процесу навчання і певною мірою закладені у змісті навчального матеріалу. Водночас залежно від потреби той чи інший принцип може реалізуватися у процесі навчання більш інтенсивно за рахунок раціонального добору чи розробки навчального матеріалу та механізмів його реалізації. У сучасній дидактиці є кілька варіантів класифікації принципів навчання. В різних авторів вони відрізняються, першою чергою – кількістю.

Першу спробу створення цілісної системи принципів навчання здійснив Я. Коменський. Ним було визначено шість принципів навчання: наочність, свідомість, систематичність, послідовність, доступність, міцність засвоєних знань. Його система принципів спирається на принцип природовідповідності: у навчанні та вихованні слід урахувувати природні, вікові та психологічні особливості дітей.

Зокрема, О. Фізеші виокремила таку класифікацію принципів навчання: принцип спрямованості навчання на вирішення завдань освіти, розвитку і виховання (мети освіти); принцип науковості; принцип зв'язку теорії з практикою, з життям; принцип свідомості й активності; принцип доступності; принцип

наочності; принцип систематичності і послідовності; принцип міцності [19, с. 89-91].

Ці принципи складають систему принципів навчання, адже всі вони описують цілісне, системне педагогічне явище, яким є процес навчання.

Учителям та керівникам закладів середньої освіти необхідно бути обізнаними у питаннях існуючих класифікацій принципів навчання, вміти раціонально їх використовувати у своїй практичній діяльності. При цьому слід пам'ятати, що не всі принципи навчання реалізуються на уроці разом і рівною мірою. Як правило, серед кількох принципів, що реалізуються на уроці, виділяються один-два домінуючі. Вибір і ступінь їх реалізації об'єктивно обумовлюються метою, завданнями та змістом навчального матеріалу, що вивчається на уроці.

Дидактичні принципи організації освітнього процесу майбутніх учителів початкової школи до викладання молодшим школярам слугують основою вивчення всіх дисциплін, значною мірою визначають їх зміст, форми організації, процес і методи навчання. Вони діють на всіх етапах навчання, тому потребують постійного вивчення, дослідження і вдосконалення.

Згідно з розробленою концепцією системного підходу до уроку та його аналізу принципи навчання відносяться до основних компонентів дидактичного аспекту уроку. Ефективність аналізу шляхів їх реалізації на уроці забезпечується знанням характерних ознак кожного принципу навчання і способів їх реалізації.

Список використаних джерел

1. Гончаренко С. Український педагогічний енциклопедичний словник. / С. Гончаренко. – Вид. 2-е, доп. і випр. – Рівне: Волинські обереги, 2011. – 552 с.
2. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
3. Товканець Г.В. Педагогіка: навчально-методичні матеріал / для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів / Г. В. Товканець. – Мукачево: МДУ, 2012. – 266 с.
4. Фізеші О. Й. Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство. Нач. посібник / О. Й. Фізеші.: – К.: Кондор, 2013. – 390с.

УДК: 37.011.3 – 052: 37.015.311

ЛЕВЧУК Н. А.,
ДУБЮК В. Р.,
ГОРВАТ М. В.

Мукачівський державний університет, Україна

ВИХОВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЛЮДИНИ У ДІТЕЙ ЯК НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Проблема виховання у підростаючого покоління ціннісного ставлення до людини впродовж різних історичних періодів досліджувалася філософами, психологами, педагогами, які осмислювали і розкривали її з погляду пануючої на ті часи суспільної моралі, основних цінностей та їх проекції на майбутнє. Однак переорієнтування українського суспільства з авторитарної на гуманістичну мораль зумовило зміни у навчально-виховному процесі початкової ланки освіти, пошук нових педагогічних технологій і методик, що ставить перед педагогами та батьками

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>